

quod cessante contumantia , cessat pena ob contumaciam illata , c. ex literis ubi Felin . Decius & alii ; n. 12 . 17. & 18. de consuet. latè Tiraq. tract. causa cessante , i . ubi multa eleganter ad propositum videndus congerit post Raphaël . Gomes . & alios , quos citat , & sequitur Acosta in d. s. & quid si tantum f . 46 . Guineo doctrina illam reddit rationem mirabilem 40

Cujus doctrinæ illam reddit rationem mirabilem 40
Bal. in l. in testam. n. 6. C. sententiam passis, quia restitu-
tio, quæ procedit per viam juris scripti, inhæret à pri-
mordio, ita quod jus transferens ab initio non fuerit
liberum, unde meritò rescissioni est subjectum, arg.
l. longe fitigat. ff. de pign. latè resolvitur multis citatis

³¹ Hinc est, quod multa fiunt causativè, quæ alias directò non permetterentur. *Cast. consil.* 2. *visis omnibus*, n. 3. l. 1. *Bal.* in *l. venditor*, ff. de evict. *Rom. consil.* 300. num. 34. *decif. Perusin.* 8. n. 32. *Vital.* in *clem.* 1. n. 87. *de procurat.* latissimè prosequitur *Card. Tusch.* *practic.* *concl. t. 1 liter. C.* *concl. 161.* per totam, ubi varios casus *lex vestigial.* ff. de *pign.* late retovitur multis citatis Doctoribus Mier. *tract. de maj.* 4. *part. quest.* 2. 3. à n. 26. cum seqq. ubi quod restitutio facta ex gratia, operatur in præjudicium tertii, & etiam fructuum, restitutio-*nem*, quem vide, vide etiam à num. 66. cum seqq. ubi multa ad propositum, & pro utraque parte.

concl.t.1.liter. C.concl. 161. per totam , ubi varios casus congerit,& n.6. post Bal.conf. 5. numquid clericus l. 3. dicit, quod iudex secularis, coram quo litigat clericus, 32 licet non possit clericum directe compellere ad compromittendum; tamen potest causativè , denegando illi audienciam , vel justitiam , & num. 15. 16. & 17. & seqq. Zabarel.confil. 1. o. n.7. ubi ponit alia exempla , quibus iudex secularis causativè habet jurisdictionem in clericos , non autem directe. Ab. confil. 6. lib. 1. plures allegat Tusch. ubi proxime.

83 Pariter etiam hujus est farinæ, quod si quis habens aliquam portionem, & optavit canonicatum, in portionem dimissam, novus alius portionarius fuit previousus. post aliquot tempus fuit evidens canonicatus explicat Brun. à Sole in quest. legat. quest. 19. n. 60. Menoch. de presump. 46. n. 2. l. 5. Aut. Peregr. de jure fisca l. 5. tit. 1. n. 21. juncto n. 44. ubi alios refert Prosper. Farin. in prax. crim. quest. 6. n. 29. tom. I.

sus, post aliquot tempus fuit evictus canoniciatus primo loco optatus, & ad dimissionem condemnatus possessor, quia erat reservans, vel aliter affectus, evictio, & condemnatio officit huic tertio noviter proviso in portionem, ad quam vietus redit, & tertius provitus remanet sine illa, & inanis. Et sic etiam dicendum, si plures gradatim optaverunt, ut prima præbenda evicta, omnes gradatim descendant, text. in c. si beneficio 20. ubi notat Anch. nota 8. num fin. & Franch. n. 4. de præben. l. 6. Hieron. Gonzal. in d. regul. de men. gl. 34. à n. 94. & gloss. 31. n. 44. dicentes, quod quando adest defectus in principio, & in primo gradu, & ille est caus- 35 sa defectus electionis successivæ in pluribus gradibus, primo evicto, & restituto, adversus secundum restitu- tur, secundus adversus tertium, & sic de singulis suc- cessivè, quia procedunt à radice infecta, quæ neces- sario influit in causato.

36 Quartò & pro hac parte adduco mirabilem text. in
l. 1. C. de repetit. per quem dicit Parlador. lib. 1. rerum
quotid. c. 3. §. 5. sub n. 16. quod si minor restituatur
adversus venditionem , cuius causa vestigal solverat,
efficit etiam publicano pro vestigali , quia restitutio
37 omnia ad pristinum statum redigit , etiam adversus
tertiam personam,juxta d.l alia in comprobationem
vbi in l. 1. P. l. qui conductit quod & infomet Par-
ma dicitur illicite præcessisse , & omnia retroacta pro
illicite attentatis corruunt ipso jure, Franch. decis. 120. 44
& 136. & decis. 188. Gratian. decis. 120. & considera-
tur tetro , ac si facta non sit executio , nec sententia
lata , secundum eundem Franch. & Sacch. consil. 78.n.
16. Intrigl l. 2. sign. 136. n. 87. Muscatell. de fidejuss. 1.
p. mod. 18.n. 14. Gonzal. ad regul. Can. gl. 6.n. 183. plu-
res citat Giurb. decis. 199. n. 14.

adducit ibi Parla, cui conductit, quod & ipmet Par-
lador. d. c. 3. §. 2. l. 40. dicit post Castell. in l. 30. Tauri,
verbo, del Remate, quod si debitor condemnatus intra
tempora à lege seu consuetudine introducta, rem adi-
tam à tertio retraxerit, vestigal itidem à publicano
recuperabit, cum pendeat, proveniat, & oriatur à
causa variabili, & resolutiva.

Igitur cum excessus reponatur, vel aliter executio revocatur, reddique, & restitu bona alienata obtinenti jubetur, meritò tertio qui causa & contemplatione ipsius executionis repositæ, & revocatae possidet, nocere debet.

39 Quod ulterius & quinto probatur , quoniam restitutio quæ sit non ex gratia, sed ex iustitia, & juris dispositione & effectu, ex causa, scilicet, quæ inest à primordio tituli, & ex causa de præterito inhærens contractui, fit ter præjudicium, tollit enim jus tertii, & in ejus præjudicium operatur, l. in causa, l. fin. cum duob. legib. seqq. ff. de minor. l. minor. ff. de evict. l. Julian. & l. cum miles fin. ff. ex quibus caus. major. latissimè disputat, examinat, & resolvit doctissimus Sarmien. selectar. inter l. s. super l. Gall. s. & quid si tantum, à n. 68. & seqq.

Pater insuper manifestè, quo ius tertii possessoris, 50 emptoris sit dependens à jure creditoris, cuius contemplatione fuit res illa vendita, nam dato quod iste tertius citetur, vel libenter compareat ad prosecutionem 51 appellationis, non aliter, nec alia ratione potest suam rem, emptionem, possessionem defendere, quam ex jure creditoris dumtaxat, nec aliud judicium deducitur. Ergo sententia lata contra jus creditoris, cui negotium principaliter tangit, tertio etiam non citato, qui jus habet secundariò, & in consequentiam debet nocere.

nocere , juxta ea quæ diximus in primo fundamento
hujus partis.

Et in terminis , quod executio , & sub hastatio facta
vigore decreti nulli , & revocata influat in quemcum-
que accipientem possessionem , fuit tentum in una
Roma. spolii 21. Februarii 1600. coram Justo , testatur
Marescot. variar. resolut.lib.2. cap.6. num.5. qui n.6.
declarat , ut tunc tertius possessor restituere teneatur ,
juxta Fulgosium (quem citat) consil. 136.n.1. & con-
sil. 127. n. 2. consil. 190. in . & quod revocata execu-
tione , cuius contemplatione tertius possidet , tertium
afficiat , tenet etiam in terminis Giurb. in decis. 89. per
toram , & conducunt , quæ Mastrill. decis. 29. præcipue
ad fin. facit insuper quod dicit post alios Borgnin.
Cavalca. decis. 45. n. 70. p.5. quod quando sententia
facit ejus quoad omne , lata contra principalem ;
nocet tertio possessor.

Hanc etiam nostram difficultatem mirabiliter tangit in similibus terminis Lafarte in tract. de decim. vendit.

in similibus terminis Lalarte in tract. de decim. vendit. cap. 14. à num. 61. & Ab Panor. consil. 69. incipit Christi ejusque Matris, lib. 1. ubi dicit, quod facta executione pro alia quantitate, & subhastatis bonis condemnati, à qua executione appellans, meliorem, & revocatoriam sententiam obtinet, tunc nocere tertio emptori bonorum. Etiam sententia illa revocatoria jure appellatiocis à superioribus pronuntiata, sic priorem inferioris sententiam annullavit, & extinxit, ut retrosum nihil factum esse intelligatur, ac per consequens videatur venditionem illam bonorum debitoris sic esse retrorsum resolutam, ac si nunquam à principio fuisse contracta; etenim apud quemcumque possessorem bona illa inveniantur, absoluto reo restituuntur, perende ac si nunquam vendita essent, nec à dominio ejus exi-
vissent, allegat ad id Lafarte ibi l. Chirographis §. fin. ubi bene explicat. B. ff. de administ. tut. dicit insuper ipse Lafarte, quod jus quæsitum est ipsi emptori ad res emptas revocabiliter, non scilicet firmiter, sunt quippe orationia ejus jura appellationi per debitorem executatum interpositæ, obnoxia secundum Abbatem suprà, nam cum vigore latæ sententiæ venditio illa bonorum per judem fuerit celebrata, & per appellationem, & litem jus sententiæ sit suspensus, dubium non est, quin & venditio ipso eodem morbo laborare videatur, ac proinde nullum jus firmum emptorem fuisse consecutum, sed revocabiliter, juxta text. cum sua gloss. in l. quis §. quod si quis ff. de injusto. rupto text. in d. l. Chirograph. in fin. ibi, ut obnoxius priori sententiae esset, ubi bene notat B. ac inde in hoc casu cessare regul. l. id quod nostram, deregul. jur. quam planè in jure irrevocabiliter quæsito, non tamen tevocabiliter (ut hic) locum habere, dicit Lafart. ubi proxime à sub d. n. 62.

Cum hac enim citata qualitate & conditione resolutiva, & variabili à principio, emptor rem subhastavit & contraxit, cum sciat, rem illam vendi ex jure litigio-

so super quo ventilatur , ejusque dubio eventui ipsa
7 se subtrahit , contractum enim faciens intelligitur se
omnibus conditionibus, & legibus, de ea re loquenti-
bus, astrictissime, text. est in l. si duo & ibi B. & Paul. Castr.
ff. de acquir. hered. Tiraq. de retrah. convent. §. 1. gloss. 2.
8 n. 14. f. mihi 578. nam qui cum alio contrahit scilicet
vel scire debet conditionem ejus cum quo contrahit,
qui cum alio ff. de regul. iur.

qui cum alio, ff. de regul. iur.
Qui quidem Lafart. d.cap.14.n.62. movet mirabilem quæstionem, cuius resolutio nostræ absolvit difficultatem, in hæc inquit ille: Sed ulterius in hoc resolutivæ ventionis proposito tria ad judicialem praxin animadvertenda sunt. Primo, quod si in quocumque casu de his, quibus dixi, vel propter nullitatem, vel propter resolutionem contractus, decimam non deberi solutamque posse repeti à gabellario, lis controversia que moveatur inter ipsos contrahentes, empitorem, & venditorem, & tandem de nullitate, vel dicta resolu-

tione sententia feratur , si queras an nocere debeat 59
gabellario, respondendum fore in hunc modum: Quod
si sententia est arbitraria, vel per contumaciam alicujus
contrahentis lata , non facit jus contra gabellarium.
Sicutem est sententia contradictoria, & sic causa plenè
cognita pronuntiata , jus facit contra gabellarium , &
fiscum , quia cum legitimo contradicte lata est , nec
erit admittendus gabellarius , etiam si citatus in lite
non fuisset, si velit à sententia appellare , aut alia qua-
cumque via contra eam agere , vel excipere , nisi col-
lusionem contrahentium in facto , & probare offerat ,
aliás tenebitur juxta latam sententiam receptam deci-
mam restituere venditori. Hæc ille Lasarte : cui conso-
nant, quæ à principio hujus questionis consideravimus
pro hac parte.

Prædictis accedat Bartoli doctrina in l. 3. n. 25. vers. 61
sed an possit adhiberi, C. de pignoribus dicentis, quod alienatione rescissa lege, vel à judice, potest executio fieri contra tertium singularem successorem, sequitur Petr. Surd. t. 3. consil. 406. n. 8. Roderic. Xuar. in l. post rem. limit. 1. ad l. Reg. n. 5. Matthias Collerus de process. execut. 2. cap. n. 434. & plures alii statim citandi, & ex capite juris resolutivi, sententia lata contra Authorem, nocet successori, etiam non citato. Plures refert Surd. consil. 189. n. 8. tom. I.

Vides igitur jure esse verissimum, ut sententia revo- 63
catoria executionis, cuius causa, & subhastatione ter-
tius emptor possidet rem, illi etiam non citato noceat
ex natura causæ & judicij, quod & in clero eisdem
rationibus obtinere, non ambigitur, & in utroque
insuper probatur. Etenim propterea pactum de non
alienando hypothecæ appositum, afficit tertium empto-
rem, & in eum executio locum habet, quia cum vendi-
tio, & alienatio nulla sit, & à lege rescissa adhuc consi-
deratur, rem esse in potestate debitoris, ut per text. in l. si
creditor, §. fin. de distractione pign. & in l. ea lege, C. de
conditione ob causam datum, l. fin. tit. s. p. s. docent
Bart. in l. creditores, n. 10. & ibi Salic. C. de pign. Rod.
Xuar. ubi proximè d. n. 5. Anton. de Burr. in c. quia C. de
jud. n. 13. Ripa in l. i. §. si hares, n. 12. ad Trebel. Imol. &
Iff. in l. si quis ita §. ea lege, ff. de verbis. oblig. Menoch.
plures referens de adipis. rem. 6. n. 133. Villal. in ariario
commun opinion. lit. A. n. 139. communem dicit Turza
in vol. commun. opin. l. 14. verb. pactum de ingrediendo.
Covar. lib. 2. variar. c. 15. Dueñas regul. 240. limit.
Anton. Gabriel. commun. opin. l. 5. tit. de pign. concl. I.
Gregor. Lopez in l. 73. t. 18. p. 3. verbo, ni las en axen-
naria. Emanuel Suarez in thesauro recepta. sententia:
verbo, alienatio. & verbo, prohibitio, Parlad. rerum quo-
iid. c. fin. 3. part. §. 5. a n. 18. l. 2. Amador. Rodri. de exe-
quen. c. 4. a n. 47. Paz in pra. 4. p. 1. c. 10. n. 49. Matthias

quen.v.4. & n.4/. Faz in prn.4.p.10.11G. n.49. Matthias
Coller. de process. execut. 2.p. cap. 3. n.433. Felician. in
tract. de censib.l.1.cap.1.num.5. Matiens. in l.1. tit.17.
l.5.recop.glos.3.n.6. Alv. Vallaf. de jur. employ 1. part.
quest.32. à n.13. Joan. Gut. in repet. l.non potest n.38.
& idem l.2.practicar. question.quest.169. n.4. Azebed.
in l.1. tit.5. lib.5.recop. num.8.Gasp. Rodrig. de annu.
reddit.lib.2. quest.9. num.57. & suprà. Leo Gomez in
cent. resp.59.Ant. Gomez in l.40. Tauri , n.19. Petr.
Duriñas in regul.240. n.7. lim.7. Tiraq. de retract. l.1.
§.3.num.8.Petr.Surd. consil.405.à num.8. & 9. Gratia.
discepta forens.1.part. cap.16. qui quamplurimos alle-
gant ; apud quos etiam latè videbis, an hypotheca hoc
casu debeat esse specialis , an sufficiat generalis. Et in
proposito unum optimum dicit Paz ubi proximè, quod
ad hujusmodi executionem faciendam contra tertium
hunc rei emptorem , stante dicto de non alienando ,
ejus non requiritur citatio, sed quòd sufficiet, fieri litem
cum principali debitore, cui jus, & negotium princi-
paliter tangit.

Sed hujusmodi doctrinæ ratio omnino militat in casu de quo loquimur , quippe revocata executione , omnia ;

omnia retro judicantur irrita, & infecta ipso jure, ut ex Franch Gratia. Sacri. Iuringl. Muscat. Giutba, & aliis diximus suprà hoc capite, in quinto fundamento hujus partis ad fin. num. 43. & multò fortius, quando revocatur ex capite excessus, quia semper à principio adeò evidens nullitas, latè resolvimus suprà hac 4.p. cap. 3. vers. intra quod autem tempus excessus, &c à num. 101. & etiam est attentatum, ut inferius dicemus, adeò quando ut executor inordinate, & nulliter procedit, possessorum possessione rei ablate non probat, nec adquiritur, nec transfertur in eum, cui executor tradiderit, ut exactissimè comprobavimus hac 4. p. cap. 8. vers. nunc tractandum a n. 100. igitur in hunc tertium emptorem rectè procedit executio sententiae revocatoriae, & rescissoriae executionis, cuius ipse contemplatione possidebat, quia ei efficit, etiam non citato, tam clericu, quam laico, prout communiter practicatur apud omnia tribunalia.

⁷⁰ Difficultas tamen erit, an executor secularis, qui de repositione commissa tractat, possit in clericum sic possidentem, & declinante exequi, & ab eo rem avocare, & an censuris, & inhibitione expedita per Ecclesiasticum judicem, coram quo comparuit clericus, ratione sua possessionis, appellationi emissae non deferens vim faciat.

⁷¹ Hic duo nobis se offerunt examinanda, primum, an executor laicus, coram quo clericus comparet opponents de sua possessione, & simul declinans, sit competens ad cognoscendum, an clericu officiar sententia, per laicum lata, de cuius executione tractatur. In quo articulo multis, omisis, qua hinc in medium possem adducere; breviter respondeo judicem, seu executorum secularum, esse competentem hujus articuli, primò ex determinatione Steph. Aufter. in tract. de potest. secular. super Ecclesiastis, n. 10. f. 10. dum inquit, quod si clericus vult tanquam tertius possessor rei, super qua lata est sententia inter laicos per judicem seculariem, se opponere ad illius executionem impediendam, debet coram codice laico executor hanc facere oppositionem, ex Bald. doctrina in l. testam C. de testament. & Sali. in l. consult. C. eodem. tenet etiam Aut. de Canar. in tract. de execut. quest. 57. qui allegat

⁷² Bald. in l. fn. C. de edit. D. Adrian. col. 12. dicentes, quod si haeres scriptus petat, se mitti impossitionem haereditatis, ex beneficio dictæ legis coram judge seculari, si clericus voluerit contradicere, dictum judicem seculariem debet audire, & idem tangit Carol. de Tapia in compil. jur. Reg. Neapol. rubr. 42. in c. Regni conventus, verbo, convenitus sub tit. de alten. jud. f. 228. remissivè ad Fr. Jord. & ad Petr. de Anch. cons. 394. Aufter. in clem. 1. de off. ord. regul. 2. fal. 20. Guillelm. in c. Raynuttius in verbo, & uxorem nomine.

⁷³ Quia clericus coram seculari judge de possessione sua allegare tenetur, & summatim docere, ad hoc ut fori declaratoria locum habeat, de qua judge ipse laicus rectè cognoscit. Hanc doctrinam pulchre docet Anch. in c. ea que quest. 17. num. 21. de regul. jur. n. 6. Capic. decis. 8. n. 3. Decius cons. 706. Aym. Crav. cons. 3. in fin. Alex. in l. de pupillo §. si servos ff de novi oper. nuntiat. & post Felin. tenet Christophor. de Paz in tract. de tenet. quest. 63. sub n. 33. & 21. part. 2. ubi bene tr. stat, quod clericus ratione sua possessionis debeat executioni se opponere coram judge seculari exequente. Probat Anch. consil. 333. ubi de re hac, quem latius vide Franch. decisione 545. n. 10. Giurba decis. 62. num. 2. ad fin. ad effectum, ut causa remittatur ad Ecclesiasticum, eo quod sententia sibi nullo modo nocet ratione sua legitimæ possessionis, de qua summatim & continentem docet coram execute laico ex d. Doctoribus.

⁷⁴ Et in terminis nostræ difficultatis ita expressè determinavit Vicaria Neapolitana, ut testatur Afflict.

decis. 86. ubi de declinatoria, & oppositione facta per clericum, & impediendam executionem sententiae, latè in eadem Vicaria, ipsam cognovit, & declaravit, quæ justificatur decisio, ex Doctoribus mox citatis, & citandis, quia si reperitur, clericum vel non possidere, vel possidere eo modo, quo sibi sententia lata per laicum noceat; & virtualiter comprehendit, secularis exequitur.

Et facit etiam, quia quoties res transit affecta in clericum seculari non tollitur jurisdictione respectu rei affectæ, etiamsi clericus eum detineat, ut docuit Bald. in l. de his, C. de Episcopis & Cleri. & in Amb. sed & periculū, C. sine vel reliquis, gl. in l. nun. §. vult. verb. Pontif. ex ff. de muner. & honor. Christoph. de Paz. de tenet. q. 63. n. 30. p. 2. & sic clericus, qui virtute executionis rem possidet, si postea recidantur, non poterit declinare, quia in eum res affecta transit revocabiliter, & cum causa variabilis à primordio tituli, & acquisitionis, ut suprà latius.

Insuper probatur, quoniam quem possidere, vel in possessione esse, est questio facti non juris, eleganter examinat, & resolvit latè post alios Nenoch. de reti. poss. rem. 3. n. 743. & suprà a. n. 743. sed de facto etiam rei spirituali incidenti judge laicus competens est, tenet B. Alexan. & Iff. in quoties C. de judic. Roma. in l. Titia, ff. solut. matrim. Capic. decis. 7. num. 2. & 3. Ferr. cauel. 53. Aymon. cons. 153. n. 2. Afflict. dec. 219. Roland. consil. 12. n. 24. volum. 2. Vant. de nullit. sent. ex defectu jurisd. n. 54. in fin. de communi, post Alex. in d. l. Titia Roma. testantur Covar. in epitome de spons. cap. 8. §. 12. n. 3. Cuse. in commun. opinion. 90. & Villalob. comm. opin. verb. judex secularis n. 107. & seqq. Menoch. de retin. poss. rem. 3. num. 336. & de recuper. rem. 15. n. 558. Arnal. Albert. in tract. de agnosc. assertio. Catol. & heret. quest. 25. n. 51. 52. & 54. latè comprobat & examinat Prosp. Farinac. in tract. crim. tom. 1. q. 8. num. 25.

Et quod ad impediendam rei executionem sententia, de solo, & mero facto possessionis tertii oppositoris cognoscatur, mirabiliter tenet, & novissimè Ludovic. Peguera decis. civ. 215. n. 7. & post hac Cevall. in tract. de cogn. per viam vil. q. 6. n. 17. in fin. Quibus consonant, quæ suprà hac 4. p. c. 8. n. 62.

Et quod judge secularis possit cognoscere de hac facti questione, & oppositione ad effectum remittendi, probatur insuper, quia quando captus à seculari judge allegat, se esse clericum, hujus articuli laicus bene assumit cognitionem, quod effectum se informandi, utrum ille statim, & absque ulla retentione remittendus sit, cum ad id sufficiat quasi possessio clericatus quæ laico non denegatur, ut tradunt Felin. in cap. fin. de exceptione n. 10. Bald. in l. si qua per calumiam n. 2. C. de Episcop. & Cleri. Jul. Clar. in tract. §. fin. quest. 36. num. 21. probat latè Torreblanca in tract. de magia l. 3. c. 26. num. 17. Quinimo secularis poterit cogere clericum, ut sibi ostendat ea, quæ allegaturus est apud 80 Ecclesiasticum, ut videat utrum sint concludentia, alias procedet ad ulteriora; idem Felin. in cap. cum sit Roma. num. 3. de appell. Alexan. in l. Titia. ff. solut. matrim. Decius in cap. decernimus n. 24. de judic. Cacher. decis. 30. n. 15. Torreblanca in tract. de magia l. 3. c. 26. num. 18. Omnes enim præsumuntur laici, quandiu de contrario non constat. Ripa. in d. c. decernimus. n. 4. Boër. decis. 171. num. 14. Farinac. quest. 8. n. 38. quare captus objicere debet declinatoriam, & ostendere titulum, cum sibi fundamentum suæ intentionis Didac. Perefcius in l. 1. tit. 3. l. 1. ordinam. Torreblanca ubi proxime num. 20. cuius rectè laicus assumit cognitionem, ut sciat utrum ceptus sit suæ jurisdictionis, necne, l. si que ex aliena, ff. de jud. cap. super literis de re. Quod non solum ad se informandum, sed ad cognoscendum & pronuntiandum in Regno Neapolis obser-

observari, testatur Garavita in confititio. mag. Cur. cap. 235. n. 4. & in Francia Rupclan. lib. 4. institut. c. 6. quod respectu pronuntiationis in Hispania non admittitur, nec meritò practicatur, sed respectu fui animi instructionis, ad effectum statim remittendi captum, & ad evitandam plenam & longam dilationem, quæ ex cognitione, quæ Ecclesiastico competet, oritur.

⁸⁴ Pro quo etiam facit, quod i. qui penit conservationem sue possessionis, defensor dicitur, non actor. gl. in l. 1. verb. stat. ff. de Carbon. edito. Bal. in l. post sentent. n. 7. C. d. sentent. & int. omni. judic. latè probat Christoph. ie Paz 2. p. 73. n. 9. his accedit, quo i. dicit Cardin. Tusc. pratic. concil. tom. 1. littera A. concl. 1. 8. n. 24. post Petr. de Anch. consil. 333. dubia quibus, in princ. n. 2.

⁸⁵ quod i. reus vere efficitur actor, & partes actoris sufficiunt cogitare possessor, & quilibet aliis, qui se opponit executioni trium conformatum, & omnis aliis, qui venit ex transverso, quia videlicet efficitur actor, ideo non declinat forum, etiamsi est clericus, quia coram seculari compellitur defendere. Eadem etiam & alia multa ad propositum repetit ipse Tusc. concl. 7. litera F.

⁸⁶ per totam tom. 8. qui quidem Tusc. in d. concl. 117. n. 30. inquit, quod dicitur actor, qui alium in judicium, seu ad judicium provocat, etiam si alius sit reus, ideo captus pro fuga, si citat ad judicium, ut declaretur captura nulla, licet in captura sit reus, tamen in judicio nullitatis captura dicitur actor, qui provocat ad judicium, secundum Roma. consil. 217. res ista in princ. ubi Apostilla verb. provocat. dat concordantes, prout & de cle-

⁸⁷ rico alias dicimus, qui si sententiam à seculari judge latam nullam dicit coram seculari judge nullam allegare debet, non autem coram Ecclesiastico, ita Afflict. in confit. ab omnibus. n. 8. rubr. 65. de sentent. in script. forens. n. 1. Giurb. dec. 25. n. 9. quæ quidem refutatio vera est, & practicabilis; alter enim magnum daretur absurdum, si ab executori seculari hæc cognitione abstraheretur, foret enim in manu cuiusvis clerici, suspendere quælibet executorialis inter laicos obtentas, interdum fraudulenter, & interdum simulatè, quod nec jus, nec æquitas patiuntur.

⁸⁸ Secundum autem inquirendum est, an quando sententia, quæ exequenda tractatur, lata inter laicos, scilicet & à judge laico, verè & realiter præjudicat clericu, vel ex natura causæ, vel secundariò, accessoriè; & in consequentiam, ut pura quia ipse clericus emit in substantiatione rem debitoris, virtute, executionis postea revocata, (hucusque diximus) vel aliter in ipsum exequendo trahit executor, vel rem litigiosam emit, variisve aliis modis clericum virtualiter comprehendit, & afficit, ut ipse executor laicus possit realiter sententiam contra clericum exequi, absque excessus reatu, vel requirendus est Ecclesiasticus judge, ut illa exequatur.

⁸⁹ Et quod executor eam exequi non possit, facit, quia si judge secularis eligit clericum depositarium, tunc licet idem judge cognoscat, & ordinat, esse restituendum depositum. Bal. in l. acceptam. n. 6. C. de usur. & in l. si fidejussor. §. si. 1. lecit ff. qui satif. cogan. per tex. in l. fin. §. penul. C. de bonis auth. judic. possi. Salicet. in d. l. acceptam. colum. fin. III. d. l. fidejussor. §. fin. colum. 1. & in l. fin. n. 7 ff. de offic. ejus. Aufter. in additio. ad Capell. Tholof. dec. 168. & in tract. de potest. secul. reg. 2. fall. 4. n. 14. & in clem. de offic. ord. Guillelm. Bened. in cap. Raynuttius. verbo, & uxorem n. 419. Tiraquel. de retrat. tit. 2. §. 4. gl. 7. n. 10. Afflict. deci. 24. n. 3. & ibi Ursi. Maran. de ordin. judic. p. 4. d. 1. n. 62. Cumia. super ritu magna Curia cap. 19. n. 24. & seqq. Carroc. in tract. de depos. in tit. de causis. n. 40. Maria de jurisdic. cent. 2. casu 104. n. 8. tamen istam doctrinam & opinionem declarat ipse Marta ibi n. 9. ut procedat quoad judicem secularis declarantem, depositum esse restituendum, non autem respectu coactionis clerici depositarii ad restituendum.

Sed contraria sententiam, & opinionem, imò judic. secundum se posse realiter executionem sententiae à se lata contra clericum, in casibus quibus sibi à jure cognitione permitta est, vel aliter ex natura renovet sententia super re à se possessa, vel detenta, ut veriore opinionem resolvit Guillelm. Bened. in cap. Raynuttius. verbo, & uxorem n. 419. Tiraquel. de retrat. tit. 2. §. 4. gl. 7. n. 10. Afflict. deci. 24. n. 3. & ibi Ursi. Maran. de ordin. judic. p. 4. d. 1. n. 62. Cumia. super ritu magna Curia cap. 19. n. 24. & seqq. Carroc. in tract. de depos. in tit. de causis. n. 40. Maria de jurisdic. cent. 2. casu 104. n. 8. tamen istam doctrinam & opinionem declarat ipse Marta ibi n. 9. ut procedat quoad judicem secularis declarantem, depositum esse restituendum, & judicium executivum, atque sententia executionis spectare ad illum judicem, quide causa principali cognovit.